

ՄԻԱՄՆԱԿԱՆ ՔՆՆՈՒԹՅՈՒՆ
2022

ՀԱՅՈՑ ԼԵԶՈՒ
ԵՎ
ՀԱՅ ԳՐԱԿԱՆՈՒԹՅՈՒՆ

ԹԵՍՏ 2

Խմբի համարը

Նստարանի համարը

Հարգելի դիմորդ

Խորհուրդ ենք տալիս առաջադրանքները կատարել ըստ հերթականության: Ուշադիր կարդա՛ յուրաքանչյուր առաջադրանք: Եթե չի հաջողվում որևէ առաջադրանքի անմիջապես պատասխանել, ժամանակը խնայելու նպատակով կարող ես դրան անդրադառնալ ավելի ուշ:

Թեստ-գրքույկի էջերի դատարկ մասերը կարելի է օգտագործել սևագրության համար: Ուշադիր եղիր պատասխանների ձևաթուղթը լրացնելիս.

- ընտրովի պատասխանով առաջադրանքներում քո ընտրած տարբերակի համարին համապատասխանող վանդակում դի՛ր X նշանը (միևնույն սյունակի մեկից ավելի վանդակներում ցանկացած նշում կհամարվի սխալ),
- 33-38-րդ և 67-69-րդ առաջադրանքներում՝ յուրաքանչյուր առաջադրանքի համապատասխան համարների տակ, դի՛ր X նշաններ:

Մաղթում ենք հաջողություն:

Ա մակարդակ

1

Համարակալված բառերում և բառաձևերում բաց թողած տառերը (տառակապակցությունները) պատասխանների ո՞ր շարքի բոլոր թվերի դիմաց են ճիշտ նշված:

1. հասարակա-ային երկիր, 2. եղնիկների խայ-ալը, 3. կարկաչ-ն առվակ, 4. Ա-թամար կղզի, 5. աչքի կո-, 6. ա- ու ահյակ, 7. աշխարհի չորս ծա-երը, 8. Սոֆ- մայրաքաղաք:

- 1) 1-ծ, 2-տ, 4-դ, 6-ջ
- 2) 2-թ, 3-ու, 5-ս, 7-գ
- 3) 1-ծ, 4-դ, 6-չ, 8-իա
- 4) 3-յու, 5-ս, 7-գ, 8-իա

2

Ո՞ր շարքի բոլոր բառերի (բառակապակցությունների) բաղադրիչներն են գրվում *անջատ*:

- 1) ինչ(որ)է, ի(մի)բերել, ծայրից(ծայր), տեր(Սարգիս)
- 2) դեմ(դիմաց), նոր(խարբերոցի), երկու(երրորդ), ի(զեն)
- 3) ըստ(իս), սրբություն(սրբոց), կուժ(կոտորուկ), դուռ(դռան)
- 4) Սանկտ(Պետերբուրգ), (առ)այն, ձեռք(բերել), (այսու)հետև

3

Ո՞ր շարքի բաղադրյալ հատուկ անունների բոլոր բաղադրիչներն են գրվում *մեծատառով*:

- 1) ԿԵՆՏՐՈՆԱԿԱՆ ԱՄԵՐԻԿԱ, ՍՈՎՍԵՍ ՍԱՐԳԱՐԵ, ՆՈՐ ԲԱՅԱԶԵՏ, ՍՈՂՈՍՈՆ ԻՍԱՍՏՈՒՆ
- 2) ՄԵԾ ՀԱՅՔ, ԼՅՈՒԳՈՎԻԿՈՍ ՏԱՄՆՎԵՑԵՐՈՐԳ, ԹԱԻԼԱՆԴԻ ԹԱԳԱՎՈՐՈՒԹՅՈՒՆ, ԵՐԵՎԱՆԻ ՄԱՏԵՆԱԴԱՐԱՆ
- 3) ՀԱՅԿԱԿԱՆ ԼԵՌՆԱՇԽԱՐՀ, ՏԻԳՐԱՆ ՄԵԾ, ԺԱՆ ԲԱՏԻՍ ՄՈԼԻԵՐ, ՌՈՒՍԱՍՏԱՆԻ ԳԱՇՆՈՒԹՅՈՒՆ
- 4) ՎԵՐԻՆ ԱՐՏԱՇԱՏ, ԲԱՐԵՀՈՒՍՈ ՀՐՎԱՆԴԱՆ, ՀԵՌԱՎՈՐ ԱՐԵՎԵԼԷ, ՌԻՉԱՐԳ ԱՌՅՈՒԾԱՍԻՐՏ

4

Ո՞ր շարքի բոլոր բառերում երկհնչյունի հնչյունափոխություն կա:

- 1) մեհենական, հեծելագոր, հուզախառն, բնավեր
- 2) ատենակալ, աշխուժորեն, ալեծուփ, այրաթաթախ
- 3) խուզարկու, վարագուրել, քրիստոնեական, կղզեխումբ
- 4) թուլակազմ, կենսախինդ, գուշակություն, միութենական

5

Ո՞ր շարքի բոլոր բառերում *ը-ի* սղում կա:

- 1) փխրուն, մանրավաճառ, ակնհայտ, ծնրադիր
- 2) բարձրաձայն, եզրային, աստղագարդ, սանդղահարթակ
- 3) ցածրահասակ, ծանրաձող, մեղրածոր, դատրիկ
- 4) երվներանգ, կարծրանալ, սանրել, կակղամորթ

6

Ո՞ր շարքի բոլոր բառերն են իրար հոմանիշ:

- 1) վարանում, տարակույս, երկբայություն, կասկած
- 2) աջակցել, նպաստել, սատարել, ձոնել
- 3) մեծանուն, հանրաճանաչ, հռչակավոր, փառատենչ
- 4) սնամեջ, փուչ, ունայն, ընչագուրկ

7

Ո՞ր շարքի բոլոր գույգերն են կազմված հակահիշներից:

- 1) իրազեկ–անտեղյակ, հերքում–հաստատում, գժտվել–հաշտվել
- 2) զարդարում–անպաճույճ, անթաքույց–սքողված, կայտառ–շենշող
- 3) շաղակրատ–քչախոս, քամահրանք–բամբասանք, տարտամ–որոշակի
- 4) խաղաղ–փոթորկուն, անդորր–սաստիկ, լայնարձակ–անձուկ

8

Ո՞ր դարձվածքի բացատրությունն է սխալ:

- 1) *մի սանրի կտավ* – նույն բացասական հատկություններն ունեցող
- 2) *գլխի տակ փափուկ բարձ դնել* – բարեկեցիկ կյանք ապահովել
- 3) *ուրբաթը շուտ գալ, քան շաբաթը* – որոշված գործը խափանող անակնկալ բան պատահել
- 4) *սևը սպիտակ դարձնել* – սուտը որպես ճշմարտություն ներկայացնել

9

Ո՞ր նախադասության մեջ բառագործածության սխալ չկա:

- 1) Ծերունու հետնորդները սրբությամբ պահպանում էին նրա թողած մասունքները:
- 2) Մարգպետունին զգում էր վերահասու վտանգը, սակայն չէր կարողանում իշխաններին միավորել:
- 3) Մեծ իմաստասերը գրեց, թե տկարամիտ են այն գլուխները, որոնց թույր կարծիքով Երկիրը լեռներից է շինված. լեռներից միայն Հայքն է շինված:
- 4) «Ես իմ անուշ Հայաստանի» բանաստեղծության վերջին քառյակը մեծ տաղերգուի քանքարի փայլատակումն է:

10

Ո՞ր տարբերակում է ընդգծված բառը իմաստով տարբերվում մյուս տարբերակներում ընդգծվածներից:

- 1) Կամ ինչպես քաջքերն **այրերի** մթնից,
Երբ նայում է մարդ քարափի գլխից
Կամ թե ուշացած անցնում է ձորով,
Խաբում են, կանչում ծանոթ ձայներով:
- 2) Ես գրում եմ բրուտների **այրի** մասին, որի կիսամթում բրուտը ոտքով պտտեցնում է փայտե չարխի կլոր տախտակը:
- 3) Հաշվեսեղանի հետևում նստած էին սրճարանի տերերը՝ մի **այր** ու մի կին:
- 4) Եվ մութ **այրերից** մամռոտ ժայռերի,
Թավուտ ծմակի լռին խորքերից
Մանուկ հասակիս հնչուն ծիծաղի
Արձագանքն ահա լսում եմ նորից:

11

Ո՞ր տարբերակում են ճիշտ նշված բոլոր այն գոյականների համարները, որոնց գործիական հոլովը կարող է կազմվել *բ*-ով:

1. իրավունք, 2. արյուն, 3. լուրջուն, 4. մաս, 5. անուն, 6. հարձակում, 7. անձ

- 1) 1, 2, 3, 6
- 2) 2, 3, 4, 7
- 3) 1, 5, 6, 7
- 4) 2, 3, 5, 6

12

Ո՞ր շարքում ածական չկա:

- 1) հպարտորեն, բազմիցս, ուտրե
- 2) անշուշտ, հիմնովին, թանկարժեք
- 3) հեծելագոր, բրոնզաձույլ, խորտիկ
- 4) նույնպիսի, հեռավոր, առանձնապես

13

Ո՞ր նախադասության մեջ թվական կա:

- 1) Ինձ խմբի ավագ նշանակեցին, ու ես տեսա, որ թեկուզ փոքրիկ, թեկուզ յոթնոգանոց խմբի գլուխ կանգնելն ինձ դուր է գալիս:
- 2) Տասնյակ ձիավորներից առանձնացավ դրոշակակիրը, որը հանեց գոտուց քարշ ընկած շեփորը և հնչեցրեց:
- 3) Շրջագծի վրա կային անցքեր, որոնցից դուրս էին գալիս վիշապի գլուխներ՝ բերաններում մեկական գնդիկ:
- 4) Նրան պատասխանեց զանգակի դողանջը, որ քանի՜ երորդ անգամ լսելի եղավ եկեղեցու բարձրությունից:

14

Ո՞ր տարբերակում դերանվան՝ սխալ հոլովաձևով գործածություն չկա:

- 1) Ես քեզ վրա հույս չեմ դնում:
- 2) Մեզ մոտից մինչև այդ գյուղը ոտքի ճանապարհ է:
- 3) Նա դեռ իրեն օրում վիշտ ու տառապանք չէր տեսել:
- 4) Մինչև լեռնագագաթը իմ հետ ոչ ոք չբարձրացավ:

15

Ո՞ր շարքի բոլոր բայերն են ա խոնարհման:

- 1) եկավ, հասկացել եմ, ծիծաղում եմ
- 2) բարձրացի՛ր, ասաց, դողացող
- 3) հուսանք, դարձի՛ր, վշշում է
- 4) մնացինք, կհավատա, խոսում էր

16

Ո՞ր նախադասությունն է բարդ ստորադասական:

- 1) Խշշոցը կաքավներին հասավ թե չէ, իսկույն փռռալով իջան արևոտ արտերի վրա:
- 2) Երկրի թագավորը՝ հեղհեղուկ ու փոքրոզի մի մարդ, նախանձում էր քաջ զորապետի հռչակին՝ իրեն զգալով նվաստ ու չնչին:
- 3) Սոնան մանկության առվակի ջրե՞րն էր կարոտել, թե՞ պատահամա՞ր մոտեցավ հնձանի դռնակին:
- 4) Կաքավաբերդի գլխից ամպը հսկա խխունջի պես սողաց դեպի վրանները. խոնավություն կաթեց քարերի վրա:

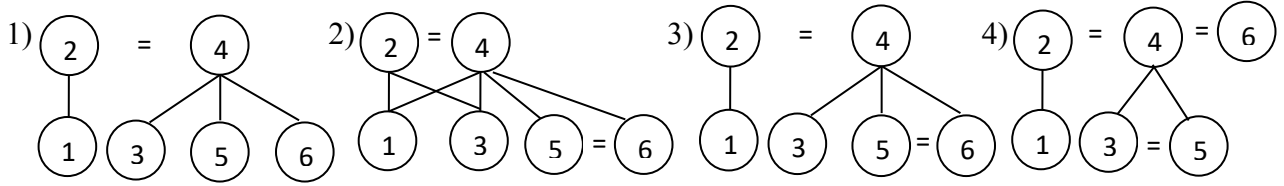
17

Ո՞ր նախադասության մեջ միջոցի խնդիր կա:

- 1) Ես եկել եմ այն վերջնական եզրակացությանը, որ մարդիկ հիանում են իրենց չունեցած հատկություններով:
- 2) Երեկոները մենք հաճախ էինք հավաքվում, կարոտով պատմում մեր անցյալից:
- 3) Սամույրե մեծ օձիքով վերարկուն հագին՝ նա շրջում էր Սյունիքում՝ աղետի դեմն առնելու համար միջոցներ որոնելու:
- 4) Եվ ահա այդ նպատակով էլ նա հասավ Հարանց հռչակավոր անապատը, ժողովեց այդտեղ կորովի մարդկանց, կազմեց միաբանություն:

18 Ո՞րն է տրված նախադասության գծապատկերը:

Ով մի քանի օր տեսած չէր լինում Նահապետի աշխատելը, նկատում էր տարբերությունը, ով ամեն օր էր տեսնում, կարծում էր, թե պատն անշարժ իր տեղում է և բոլորովին չի բարձրանում:



19 Ո՞ր տարբերակում են ճիշտ նշված այն նախադասությունների համարները, որոնցից երկուսում էլ բացահայտիչ կա (նախադասությունները կետադրված չեն):

1. Թեև քաղաքն այլևս հրապույր չուներ սակայն ամեն ինչ մի ամբողջ աշխարհ էր դիտողի համար և նավթային արդյունաբերությունը և հանքերը և նավագնացությունը:
2. Նրա ահեղագոչ ձայնը անցավ որպես փոթորիկ այդ երկրի մի սահմանից մինչև մյուս սահմանները:
3. Ամեն գարուն ձնծաղիկների երևալուն պես գալիս էին արագիլները:
4. Աշնան պայծառ առավոտ էր Արարատյան դաշտի հրաշագեղ մի առավոտ:

- 1) 1, 2
- 2) 2, 3
- 3) 1, 3
- 4) 2, 4

20 Ո՞ր նախադասության մեջ համաձայնության սխալ չկա:

- 1) Սարդարապատում ողջ հայ ժողովուրդը միասնական պայքարի դուրս եկան:
- 2) Դրսում ցուրտ էր, և գյուղի փողոցներում ոչ մի մարդ, ոչ մի կենդանի արարած չէր երևում:
- 3) Պետական բոլոր մուծումները ձեռնարկության կողմից կատարվել է ժամանակից շուտ:
- 4) Այդ օրը պահարանից անհետացան ամուսնու նվիրած մատանին մի քանի ուրիշ զարդերի հետ:

21 Ո՞ր նախադասության մեջ կետադրական սխալ կա:

- 1) Ընթրստ մի ծառ՝ առույգ, առողջ ոստերով, անտեսելով արգելքները, անվրդով բարձրանում էր վեր՝ դեպի ամպշող լեռները:
- 2) Քանի դեռ լույս էր, և ճանապարհը՝ լայն, գնում էի արագ՝ խուսափելով տարատեսակ վտանգներից և փորձանքներից:
- 3) Ադամը ծանր ու հաստատուն քայլերով հետևում էր Լիլիթին՝ աչքերը չհեռացնելով նրա՝ բոցերի պես ծփծփացող մազերից:
- 4) Թե ում էի պարտական իմ փրկության համար՝ ես այդպես էլ չիմացա, բայց այդ միտքն ինձ երկար ժամանակ տանջում էր:

22

Ո՞ր տարբերակը տեղադրելու դեպքում քերականորեն և տրամաբանորեն ճիշտ նախադասություն կստացվի:

Եվ դառնազին ողբում էր Անանդան անհույս ու հոգեմաշ և լալիս էր առանց արցունքի,

- 1) թե մի՞թե իրավ վատ է մահը, մի՞թե այն այդքան տաժանելի է:
- 2) քանի որ ինքը նգովել է կյանքը:
- 3) սակայն հեղձամաղձուկ էր աշխարհը և տաղտկալի:
- 4) որովհետև վաղուց է, որ քարացել էին արցունքները նրա աչքերում:

23

Նախադասությունները նշող թվերի դասավորության ո՞ր տարբերակն է համապատասխանում այդ նախադասությունների տրամաբանական և քերականական ճիշտ հաջորդականությանը:

1. Մոտ յոթանասուն տարի առաջ գիտնականները ստեղծեցին նաև հեղուկային շարժիչներ, որոնցով այսօր զինված են տիեզերանավերը:
2. Այսպես գործում է ռեակտիվ շարժիչը, որը, արտամետելով գազեր, ինքը մղվում է առաջ:
3. Մարդկությունը դարեր շարունակ խորհել է թռիչքի շարժումն ապահովող նմանատիպ սարքի մասին, բայց միայն հազար տարի առաջ ստեղծվեցին առաջին պարզ շարժիչները, որոնց կատարելատիպերով այսօր զինված են մարտական և ազդանշանային հրթիռները:
4. Երկու աղյուս բռնած՝ չմուշկներով կանգնե՞ք սառույցին և աղյուսները հե՛տ նետեք ու ակամա առաջ կշարժվեք. որքան ծանր լինեն աղյուսները, այնքան ավելի հեռու կշարժվեք ինքներդ:

- 1) 3, 4, 2, 1
- 2) 3, 4, 1, 2
- 3) 4, 2, 1, 3
- 4) 4, 2, 3, 1

24

Ո՞ր հատվածը արևմտահայերենով չէ:

- 1) Ինչո՞ւ արդյոք խորշակահար
Կ'ընեն ծաղկունք դեռափթիթ:
- 2) Դեղի՛ն վարդեր մայիսի,
բուրումներով խնկավետ
թալկության մը մեջ հավետ
կը տժգունին մեկուսի:
- 3) Ես այգերով ու ցայգերով
Հաճախ մենակ կ'անրջեմ
Անհնարին, երկնագորով
Սեր մը, որուն տերը չեմ:
- 4) Ամենակալ աստուած բարերար, ստեղծիչ բոլորից,
Լո՛ւր հառաչանաց ճայնիս վտանգի
Եւ երկիւղէ տագնապի ապագայիցն կարծեսց
Փրկեա՛ կարող զարութեամբ՝ զերծեալ ի պարտեսց:

25

Գրերի ստեղծումից հետո առաջինը Աստվածաշնչի ո՞ր գիրքը սկսեցին թարգմանել Մեսրոպ Մաշտոցն ու իր աշակերտները:

- 1) Ծննդոց գիրքը
- 2) Դավթի սաղմոսները
- 3) Ժողովողի գիրքը
- 4) Սողոմոնի առակները

26

«Մասնա ծռեր» էպոսի («Սասունցի Դավիթ» համահավաք բնագիր) վերաբերյալ ո՞ր պնդման մեջ սխալ կա:

- 1) Որբացած Դավթին ուղարկում են Իսմիլ Խաթունի մոտ, բայց նա կարճ ժամանակ անց չի ընդունում վերջինիս կաթը և սնվում է Սասունից ուղարկված մեղր ու կարագով:
- 2) Խալիֆայի կողմից սպասվող վտանգից խուսափելու համար Սանասարն ու Բաղդասարը մոր խորհրդով հեռանում են Բաղդադից:
- 3) Հոր անեծքով Փոքր Միերը մնում է անմահ ու անժառանգ, դևերը բռնում են նրան և փակում Ագռավաքարում:
- 4) Փոքր Միերը լուծում է հոր վրեժը՝ սպանելով Չմշկիկ Սուլթանին և կոտորելով նրա գորքը:

27

Ո՞րն է Պ. Դուրյանի գլխավոր մտահոգությունը «Իմ ցավը» բանաստեղծության մեջ:

- 1) ճակատագրի պարտադրած մշտական ցավն ու տառապանքը
- 2) թշվառության մեջ գտնվող հայրենիքին առանց օգնած լինելու մեռնելը
- 3) երիտասարդ տարիքում մեռնելը
- 4) առանց սիրո վայելքի կյանքից հեռանալը

28

Ա. Բակունցի ո՞ր պատմվածքից է տրված հատվածը:

«Նայում էի գրատախտակի թվերին, աչքերիս առաջ բրդե շալով աղջկա գլուխը, ոտքերը ձյունի մեջ և ձյունի ճերմակության վրա օձի պես սև պարանը»:

- 1) «Սպիտակ ձին»
- 2) «Ալպիական մանուշակ»
- 3) «Միրհավ»
- 4) «Խոնարհ աղջիկը»

29

Գ. Զոհրապի ո՞ր նորավեպից է տրված հատվածը:

«Ո՞վ էր տերը այս երկուքին մեջ. երեսուն տարի վերջը, երբ ճախորդությունը իր երկաթե շրջապտույտ օղակներով զինքը կը պաշարեր, այս մարդը կը հասկնար, որ այս անզգա տոպրակը իր տերը եղած էր միշտ»:

- 1) «Զարուղոն»
- 2) «Ճիտին պարտքը»
- 3) «Այինկա»
- 4) «Փոստա՛լ»

30 Ո՞րը Հ. Թումանյանի քառյակի առաջին տող չէ:

- 1) Աշնան ամային ու գամային...
- 2) Հին աշխարհքը ամեն օր...
- 3) Հե՛յ, ագահ մարդ, հե՛յ անգոհ մարդ, միտքդ երկար, կյանքդ կարճ...
- 4) Էսպես անցան շատ տարիներ...

31 Տրված հատվածներից ո՞րն է Ա. Իսահակյանի «Աբու-Լալա Մահարի» պոեմից:

- 1) Եվ ո՞վ է հյուսել հեքիաթն այս վսեմ, հյուսել աստղերով, բյուր հրաշքներով, Եվ ո՞վ է պատմում բյուր-բյուր ձևերով՝ անդուլ ու անխոնջ՝ այսպես թովչանքով:
- 2) Ե՛վ անապատում, և՛ հավերժական Անուրջում հոգիս կլսե, կզգա Գողանջը զանգի տիեզերական Եվ մեղմ կզգվե տատասկին դժնյա:
- 3) Գնա՛, քարավա՛ն, ինձ հետդ քա՛րշ տուր Օտար, ամայի ճամփեքի վրա. Ուրտեղ կհոգնիս՝ գլուխս վար դիր Ժեռ-քարերի մեջ, փշերի վրա:
- 4) Ո՛չ իշխանություն, ո՛չ կռիվ, ո՛չ կին Չեն հափշտակում հիվանդ իմ հոգին: Գողանջն է միայն ձիգ քարավանի Հեռավոր, անհայտ ճանապարհների Հրապույրներով դյութում իմ հոգին Թափառումների տենչով անմեկին:

32 Ո՞ր բառն է բաց թողած:

*Մահուն քայլերով, աննշմար, որպես քնքուշ մութի թև,
Մի անցավ՝ ծաղիկ ու կանաչ մեղմիվ շոյելով:*

- 1) աղջիկ
- 2) ուրու
- 3) անուրջ
- 4) ստվեր

33 Ո՞ր բառերում հնչյունափոխություն կա.

1. հրավեր, 2. ընչաքաղց, 3. հանդիսավոր, 4. գեղծարար, 5. դեռափթիթ,
6. ուխտադրուժ, 7. մրցաշար, 8. անդրադարձ:

34 Ո՞ր նախադասություններում անորոշ դերբայ կա:

1. Նրանք գնում էին անհայտ մի ուղով՝ փրկվելու հույսը սրտներում պահած:
2. Այդ հովտի առվից ջուր խմելու էին գալիս եղնիկներ, ուլեր ու գառներ:
3. Նրանց ձգված մկաններում ուժն է աստել խոնավ հողի:
4. Այդ մենք ենք գալու, որ հինը փոխենք, որ աշխարհին տանք սեր ու խնդություն:
5. Պետք էր այդ մասին անպայման հայտնել սպարապետին:
6. Խոնջացած պառկեց գմբուխտե խոտի գորգին՝ մի փոքր հանգստանալու:

35 Ո՞ր բառերում վերջածանց կա.

1. ազդու, 2. ստնտու, 3. օծյալ, 4. ծաղիկ, 5. ելուստ, 6. դանակ, 7. հրաշապատում, 8. քառակուսի:

36 Ո՞ր տարբերակներում է նախադասության անդամի պաշտոնը սխալ նշված:

Մի թխպամած օր, երբ ես և Թումանյանը Լոռուց վերադառնում էինք Թիֆլիս, երկար սպասեցինք հայկական զնացքին, որը պիտի կազմվեր հենց այդտեղ՝ կայարանում, բայց այդ գործն ուշանում էր, և ոչ ոքի հայտնի չէր՝ երբ պատրաստ կլինի:

1. **զնացքին** – ուղիղ խնդիր
2. **կայարանում** – բացահայտիչ
3. **պիտի կազմվեր** – բաղադրյալ ստորոգյալ
4. **երկար** – որոշիչ
5. **Լոռուց** – տեղի պարագա
6. **ոքը** – ուղիղ խնդիր

37 Ո՞ր տարբերակներում է ենթակայի արտահայտությունը սխալ նշված (*տրված խոսքի մասով արտահայտված ենթակա չկա*):

1. Ամեն ոք անում էր իր մտքով անցածը, բայց բոլորը միասին ստեղծում էին մի հեքիաթային վառ ու գունեղ փարիզյան մթնոլորտ: (*դերանուն*)
2. Ո՞վ տվեց մարդուն այն իրավունքը, որ իշխի իր նմաններին: (*գոյական*)
3. Տխրությունս անուշ է որպես Հեռավոր, հեռավոր կարկաչ: (*ածական*)
4. Ու եկողներն էլ խորհուրդ չեն տալու Փնտրել անհնարն ու անկարելին: (*անդեմ բայ*)

38 Ո՞ր նախադասություններում բուք պիտի դրվի (նախադասությունները կետադրված չեն):

1. Նրա առաջ ծառացել էին լուրջ խնդիրներ պետք է բնակարան գտներ նաև աշխատանքի մասին պիտի հոգար:
2. Բոլորին մեկ առ մեկ աչքի անցկացնելուց հետո հպարտ կեցվածքով վեր կացավ նստած տեղից ու մոտենալով ձեռքով բարևեց յուրաքանչյուրիս:
3. Լուսնկա գիշերներին խարույկի մոտ երիտասարդը ձկնորսների հետ ունկնդրում էր նրանց սազի հոգեհմա ելևէջները ծովի անուշ ձայնը:
4. Ինչպիսի ցնցող տպավորություն թողեց մեզ երիտասարդ գրողներիս վրա նրա նոր գիրքը:
5. Նավի առաջամասում գլխիկոր կանգնածը մտախոհ դիտում էր վճիտ ջրի մակերևույթը մարմարի նման անշարժ և մարմարի նման ողորկ:

39 Տրված բառերից քանիստ՞ում ուղղագրական սխալ կա.

հանդիպակած, հապշտակել, անհողողող, երկվորյակ, դիցուք, կառկառուն, լայնափողք, գաղթագողի:

40 Տրված բառերից քանի՞սն են կրկնավոր բարդություն.

աման-չաման, անթիվ-անհամար, մարդ-մուրդ, առք-փառք, այսօր-վաղը, քաղցր-մեղր, լեփ-լեցուն, լավ-վատ:

41 Տրված բառերից քանիսի՞ հոգնակի թիվն է կազմվում *-եր* վերջավորությամբ.

աշխատավարձ, ատամնաբույժ, հողատեր, մաքսանենգ, հորաքույր, տոնածառ, մեններգ, գիսաստղ:

42 Նախադասության անդամներից քանիսի՞ ձևաբանական վերլուծության մեջ սխալ կա:

Եթե շրջանցեինք վարարած գետը կամ գնալինք մեծ ճանապարհով, որ հեռացնում էր մեր նպատակակետը, կկորցնեինք շատ ժամանակ, ուստի գետի միջով անվարան գնացինք առաջ:

- **շրջանցեինք** – սահմանական եղանակ
- **շատ** – որակական ածական
- **հեռացնում էր** – պատճառական բայ
- **որ** – ստորադասական շաղկապ
- **վարարած** – հարակատար դերբայ
- **առաջ** – կապ, հետադրություն

43 Տարբերակներից քանիստ՞ն է ընդգծվածը գերադաս նախադասություն:

- Դաժան բանտում եղբոր զարհուրելի նահատակությունը խելագարեցնում էր նրան, և հոգին ամենևին չէր ուզում ընդունել, որ եղբայրն այլևս չկա:
- Ով էր դա՞՝ ոչ ոք չէր կռահում, որովհետև դիմակալի տակ դժվար էր ճանաչել նրան:
- Կրակը քրքջում էր մշակների միամիտ փորձերի վրա, և բոցերի լեզուները, քվում է, արձակում էին դիվային հռչոցներ:
- Դու սրբություն չես ճանաչում, և դրանից է, որ քո սուրը հենց քո դեմ է ուղղվում:

44 Տրված հատվածում պատկերավորման-արտահայտչական նշված միջոցներից քանի՞սն են գործածված.

հանգավորում, համեմատություն, մակդիր, հակադրություն, չափազանցություն:

Թղթից շինած ծաղիկների պես հիվանդոտ, Թոքախտավոր ստեղների պես ռոյալի, Փոշուց կերած նկարների նման անթով, Որպես մեռած գեղեցկուհու մի հայելի՝	Հոգիս տխրել է անբարբառ ու չգիտի՝ Ինչո՞ւ է օրն իրիկնանում ու լուսանում, Երբ ոչ մի լույս դրսից ընկած ճառագայթի Չի՞ ամոքում նրա կարոտը անանուն:
---	---

45 Տրված 6 պնդումներից յուրաքանչյուրի համար ընտրել *Ճիշտ է, Միսալ է, Չգիտեմ* տարբերակներից որևէ մեկը:

1. Անվանական անդեմ նախադասություններում բայ չի կարող լինել:
2. Միակազմ նախադասությունները չունեն կիրառության նույն հաճախականությունը, ինչ երկկազմները:
3. Բարդ նախադասության բաղադրիչ նախադասություններից մեկը կարող է լինել միակազմ:
4. Թերի նախադասության մեջ ենթական և ստորոգյալը միաժամանակ չեն կարող գեղջվել:
5. Անդեմ նախադասությունները, ըստ գերադաս անդամի խոսքիմասային պատկանելության, լինում են երկու տեսակի՝ անվանական և բայական:
6. Թերի նախադասություններում ամբողջությամբ գեղջված ստորոգյալը չի կարող վերականգնվել:

Թ մակարդակ

46

Համարակալված բառերում բաց թողած տառերը (տառակապակցությունները) պատասխանների ո՞ր շարքի բոլոր թվերի դիմաց են ճիշտ նշված:

Պապի շքախմբի անդամները զբոսնում էին հե-ենական(1) հինավուր-(2) մայրաքաղաքում և դիտում շուրջբոլորը: Շուկայի խլրտուքը ապշեցնում էր: Միր-կան(3) երկարաքղանցք հագուստները խառնվում էին բյուզանդական ոսկ-ամ(4) պատմուճաններին: Կային զգ-շավոր(5) վաճառականներ, խր-վիլակներ(6) հիշեցնող սևամոր-(7) գերիներ: Մի կին խ-թին(8) բարբառով ինչ-որ աղո-քներ(9) էր մրմնջում: Արաքները վաճառում էին ու-տեր(10) ու ձիեր:

- 1) 1-լլ, 2-ց, 5-ու, 10-դ
- 2) 3-իա, 6-թ, 7-թ, 10-դ
- 3) 2-ց, 6-թ, 8-ր, 9-թ
- 4) 3-իա, 4-եվ, 7-թ, 8-ո

47

Ո՞ր շարքի բոլոր բառերում է գաղտնավանկի *ը*-ն ճիշտ տեղադրված:

- 1) կ(ը)նճռոտ, ս(ը)պանել, ընկ(ը)րկել
- 2) դռ(ը)նբաց, քն(ը)նել, խ(ը)մբվել
- 3) գտն(ը)վել, տ(ը)րտմել, խճ(ը)ճվել
- 4) կ(ը)րկնել, հանգց(ը)նել, ձեռն(ը)տու

48

Ո՞ր շարքի բոլոր բառերում արմատի հնչյունափոխություն կա:

- 1) փափկասուն, դպրոց, բնափայտ
- 2) դիտանցք, սենեկապետ, երգչախումբ
- 3) միջանցք, օրինապահ, երևութական
- 4) մնջախաղ, վերնատուն, ընչացք

49

Ո՞ր տարբերակում բառի սխալ բացատրություն *չկա*:

- 1) **դարակազմիկ** – նոր դարաշրջան բացող, **նյութել** – որևէ դավանության հետևել
- 2) **երախայրիք** – օգտակար խորհուրդ, **հանգրվան** – հանգստանալու տեղ, կայան
- 3) **աղորիք** – հացահատիկ աղալու մեքենա, **խայտաճամուկ** – վառ և բազմազան գույներով
- 4) **քիվ** – ժայռի խոռոչ, **կոչնակ** – եկեղեցի հրավիրող զանգ

50

Ո՞ր շարքի բոլոր բառերն են կազմությամբ պարզ:

- 1) հրավեր, գողոն, նաժիշտ
- 2) դատարկ, խնդիր, երաշտ
- 3) պնակ, սնունդ, տրտում
- 4) ճանապարհ, ընկույզ, սնոտի

51

Ո՞ր շարքի բոլոր բառերն են կազմված մեկ արմատից և երկու ածանցից:

- 1) համապարփակ, դժկամորեն, բուրաստան, չխոսկան
- 2) վարկավորում, մակերեսային, վերաքննիչ, բեմադրիչ
- 3) բաղդատական, տարատեսակ, անարժեք, փոխօգնություն
- 4) տմարդի, ապավինում, համալսարան, անընթեռնելի

52

Ո՞ր շարքի բառերից *նչ մեկի* որևէ արմատի *չի* կարող միանալ տրված վերջածանցը և բառ կազմել առանց երկրորդ ածանցի:

- 1) *-ային* -առաջնեկ, խորհրդակցել, մազանոթ
- 2) *-մունք* -փետրվար, անբաժանելի, համեմ
- 3) *-ոն* -պարագլուխ, ծամկալ, տերևաթափ
- 4) *-ենի* -նշաձող, ընձառյուծ, թզուկ

53

Ո՞ր շարքի բոլոր բառերն են ենթարկվում ներքին հոլովման:

- 1) եղբայր, գարուն, դեղատուն
- 2) հուշասյուն, գայլաշուն, մականուն
- 3) ձյուն, բազմանկյուն, ավյուն
- 4) վանահայր, ուրախություն, ցասում

54

Ո՞ր նախադասության մեջ մակբայ կա:

- 1) Նա ինձ առաջնորդեց մի ուրիշ սենյակ, և այդ վայրկյանին այնտեղից արագ քայլերով դուրս եկավ մի կարճահասակ ծերունի:
- 2) Կապույտ երկնքում՝ արևի դիմաց, մի երկու բոպե շողում են սավառնակի թևերն ու մարմինը:
- 3) Բարձրանալով քարե փոքրիկ սանդուղքներով՝ մտա մի ընդարձակ սենյակ՝ ցածր առաստաղով:
- 4) Գիշերը մշտապես հավաքվում են գյուղի կատուները, և նրանցով կարելի է հաշվել, թե քանի ծուխ ունի Անտառամեջ գյուղի տերտերը:

55

Ո՞ր նախադասության բոլոր բայերն են կազմությամբ պարզ (առանց բայական ածանցի):

- 1) Շները գայլի վիզը ծակծկեցին. թաթը բռնել էին. գայլը ուզում էր հետ ցատկել, բայց թաթն ազատելու ուժ չկար:
- 2) Բողարը ջահել շուն էր. գայլից դեռ մի քիչ վախենում էր, այդ պատճառով էլ հաչում էր դեռ հեռվից:
- 3) Ես կրունկներով խփեցի ձիու կողերին, մի անգամ էլ նա կանգնեց հետին ոտքերի վրա, զիլ խրխնջաց և առաջ նետվեց:
- 4) Ձին թռավ որթատունկերի և փոքր ծառերի վրայով և ինձ գետին զցելով՝ վազեց հեռու:

56

Ո՞ր նախադասության մեջ ներգործական սեռի բայ կա:

- 1) Երբ բակ մտա, ինձ այնպես թվաց, թե սպիտակ տան ներսում ինչ-որ մարդիկ են հավաքվել, ու մեկը, իր ավերից դուրս եկած, գոռգոռում է:
- 2) Ինչպես ամեն ինչից երևում էր, Պետրոսը չէր դառնալու այն առաքյալը, որն անհրաժեշտ էր գյուղին:
- 3) Խառնվել է գլխում հին ու նորը, միտքը տկարացել է, և էլ երբեք չի իմանա, թե ինչ է սպասվում վաղը:
- 4) Պատահե՞լ է ձեզ ձմռան բքին լինել դրսում՝ խավարի մեջ, երբ սառչում է ձեր դեմքը, և ենթադրվում է, թե փրկության ուղի չկա, և հանկարծ ցուլում է վիթխարի մի կրակ:

57 Ո՞ր շարքի բոլոր բառերն են շաղկապներ:

- 1) իսկ, որ, բայց, գոնե
- 2) թե, եթե, քանի դեռ, թեպետ
- 3) թեկուզ, հենց, որովհետև, համուն
- 4) թե չէ, կամ, քան, արդյոք

58 Ո՞ր նախադասության մեջ պակասավոր բայ չկա:

- 1) Ո՞ր աշխարհում ունեն շատ բան՝ Միտք եմ անում՝ է՞ս, թե՞ էն:
- 2) Ես չեմ երգելու այժմ շառաչուն Գալիքի մասին, որ գալու է դեռ:
- 3) Եվ երբ չի մնա ոչ մի հույս գաղտնի, Միրտո կճշա, արդյոք ո՞ր ես, կա՞ս:
- 4) Զգիտեմ՝ որտեղից է գալիս Ջութակի հեկեկանքը տրտում:

59 Տրված նախադասություններից որի՞նք չեն ստորադաս նախադասության բնույթը սխալ նշված:

- 1) Ներկաների համար պարզ էր, որ կինը հիվանդի խոսքերին նշանակություն չէր տալիս: *(ենթակա)*
- 2) Քո նվերը ինձ այն կլինի, եթե կարդաս մեր դասականներին: *(ստորոգելի)*
- 3) Չորյանի կինը՝ տիկին Սաթենիկը, շատ սիրավիր ինձ ներս հրավիրեց, թեև ինձ չէր ճանաչում: *(զիջման պարագա)*
- 4) Երիտասարդներից մի փոքր հեռու նստած էր ավանի փոստատան կառավարիչը, որ բարեղեմ, խելոք աչքերով և գորշավուն մորուքով մի մարդ էր: *(որոշիչ)*

60 Ո՞ր տարբերակում է բարդ ստորադասական նախադասությունը ճիշտ փոխակերպված պարզի:

- 1) *Այն օրը, երբ Գևորգը վերադարձավ ճամփորդությունից, որոշեցին նրան ամուսնացնել:*
Գևորգի՝ ճամփորդությունից վերադառնալուն պես որոշեցին նրան ամուսնացնել:
- 2) *Հոր երազանքն այն է, որ որդին իր նման քանդակագործ դառնա:*
Հոր երազանքը որդու՝ իր նման քանդակագործ դառնալն է:
- 3) *Երևում էր՝ ինչպես է հանդերի վրա աղեղ տալիս հնձվորի գերանդին:*
Երևում էր հնձվորի՝ հանդերի վրա աղեղ տվող գերանդին:
- 4) *Գյուղի բնակիչները վախից կծկվել էին բարձրաբերձ լեռան անմատչելի ծերպերում, որ ներքևից չէին երևում:*
Գյուղի բնակիչները վախից կծկվել էին ներքևից չերևացող բարձրաբերձ լեռան անմատչելի ծերպերում:

61 Ո՞ր նախադասության մեջ է դերբայական դարձվածը *(դերբայը իր բոլոր լրացումներով)* ճիշտ ընդգծված (նախադասությունները կետադրված չեն):

- 1) Արտառոց է ինձ համար երբ դրամատիկական երկը համեմատում են բամբակի իսկ ներկայացումը նրանից ստացված հագուստի հետ:
- 2) Երկար ճանապարհից հոգնած տարեց ուղևորը գլուխը հենել էր գնացքի պատուհանին:
- 3) Նրա ձախողման պատճառը ուսուցչի հանճարարությունները ժամանակին չկատարելն էր:
- 4) Պատերազմից հետո մենք ձեռքներս փողոցի անցորդներին պարզած կանգնել էինք եկեղեցու դռան մոտ:

62

Ո՞ր նախադասության մեջ փակագծերը *չպիտի* դրվեն (նախադասությունները կետադրված չեն):

- 1) Մի օր դա իրենց բաժանման յոթերորդ օրն էր հանկարծ դուռը թակեցին և ինչ-որ անծանոթ մարդ նրան նամակ հանձնեց:
- 2) Ամբողջ գյուղն այդ գիշեր դուրս էր թափվել բայց արդեն ուշ էր խրճիթը վառվում էր նավթոտ փալասի պես:
- 3) Տաթևի նշանավոր վանքում Հովհան Ռոտունեցու նա նաև նույնանուն համալսարանի հիմնադիրն էր ծավալած գործունեության շնորհիվ միջնադարյան Հայաստանում Տաթևը կրթական խոշոր կենտրոն է դառնում:
- 4) Ի վերջո դժվար կյանքս ու խաբված սերերս էին որ ինձ դարձրին այն ինչ կամ և համարձակվում եմ ասել ի դեպ սա ինքնագովություն չէ ես ինձ դուր եմ գալիս:

63

Հատվածներից ո՞րն է Հ. Մահյանի «Անունդ տալիս» բանաստեղծությունից:

- 1) Ծանր նստել է և ամեն մեկին
Իրեն արժանի պատիվն է տալիս.
Վայրի աղավունն՝ հանճարը վայրի,
Մոլորված ամպին իր քիվն է տալիս,
Խրտնած քարայծին՝ մութն իր քարայրի:
- 2) Կախվել է ժայռը անդունդի վրա
Եվ դարեր այդպես կախված է մնում,
Ջրերի մեջ են ոտքերը նրա,
Իսկ գլխին հոգնած ամպերն են քնում:
- 3) Արևոտ մի սար եմ հիշում՝
Ճակատին ձյունի պատառիկ,
Մարն ի վար բարակ մի առու՝
Շուրթերին հայրեն ու տաղիկ...
- 4) Փայտահատը հին երգն էր կրկնում
Եվ տաք սղոցն իր յուղում էր կրկին,
Թեղին անտարբեր ականջ էր դնում
Տապալված կաղնու խուլ հառաչանքին:

64

Ե. Չարենցի ո՞ր ստեղծագործությունից է հետևյալ հատվածը:

*Եվ հավատացի՛նք, հարբած ու գինով,
Որ դու կաս՝ հզոր, մարմնացում Ուժի –
Իսկ նրանք եկան՝ արյունով, հրով
Մեր երկիրը հին դարձրին փոշի...*

- 1) «Դանթեական առասպել»
- 2) «Անվերնագիր»
- 3) «Մահվան տեսիլ»
- 4) «Վահագն»

65 Ո՞ր նախադասության մեջ միայն մեկ որոշիչ կա:

- 1) Արթնացող ամպի հառաչն առաջին Գալիս մտնում է ականջը նրա:
- 2) Խելագարվել է տիեզերքն ամբողջ, Աչքերը չռել իմ հոգու վրա:
- 3) Ծաղիկների մեջ այդ անուրջ կույսի շշուկը մնաց:
- 4) Երևան են ժամանել յոթանասուն խոշորագույն աստղաֆիզիկոսներ:

66 Փակագծերում տրված բառերի ո՞ր հերթականությունն է համապատասխանում նախադասության մեջ դրանց տեղադրման ճիշտ կարգին (բառերը տրված են ուղիղ ձևով):

*Մարոյանը գրել է՝ իր գրողներից մեկի՝ Անտոն Չեխովի սկզբունքին.
«Իրավացի է նա, ով անկեղծ»:*

(1. հռչակել, 2. հետևել, 3. եմ, 4. սիրել)

- 1) 4, 2, 1, 3
- 2) 2, 4, 1, 3
- 3) 4, 3, 2, 1
- 4) 2, 3, 4, 1

67 Ո՞ր նախադասություններում բայի սխալ ձև կամ բայաձևի սխալ գործածություն կա:

1. Հենց այդ պահին՝ փողոցն անցնելուց, զգաց, որ գլխապտույտ ունի:
2. Դաշտի խաղաղության մեջ քնքշորեն բուրացող ծաղիկները մի պահ մեղմեցին նրա հոգու ցավը:
3. Անծայրածիր հեռուներում սևին տվող լեռների սուր կատարները ահարկու տպավորություն էին թողում:
4. Մթության մեջ խարխափելով՝ փոքրիկներն առաջ էին շարժվում ու հանկարծակի իրար կպնելիս սարսափած ճչում էին ու կծկվում:

68 Ո՞ր հատվածներում հանգման անուղղակի խնդիր կա:

1. Տիեզերքում աստվածային մի ճամփորդ է իմ հոգին,
Երկրից անցվոր, երկրի փառքին անհաղորդ է իմ հոգին:
2. Է՛հ, ի՞նչ արած, բախտը խռով
Թող աշխարհում մեզ չհիշի,
Միայն ապրենք մենք սիրելով,
Թեկուզ ես՝ քեզ, դու՝ ուրիշի:
3. Ինչպես ծերունին ձայնով պառաված
Չայնակցում է ժիր թռռնիկի երգին,
Այնպես էլ ծերուկ անտառը կամաց՝
Արձագանք տալիս ջրի աղմուկին:
4. Բայց հուշերիս մեջ նայում ինձ դարձյալ,
Ժպտում են դարձյալ աչքերը քո ջինջ:

Ո՞ր մտքերն են հակասում տեքստի բովանդակությանը կամ *չեն* բխում նրանից:

Երկիր մոլորակը, որքան էլ ուսումնասիրված, այնուամենայնիվ դեռ բազում գաղտնիքներ ունի մեզ համար, գաղտնիքներ, որոնք ուղղակի հնարավոր չէ բացատրել մեր օրյա գիտության զարգացման մակարդակով: Երկրագնդում կան վայրեր, որտեղ ֆիզիկայի ինչ-ինչ օրենքներ պարզապես չեն գործում, օրինակ՝ որոշ վայրերում գնդերը թեք հարթությանը գլորվում են ոչ թե ներքև, այլ վերև, ուրիշ տեղերում առարկաները, որոնք իրականում ուղիղ են կանգնած, ինչ-որ անկյան տակ գետնի վրա թեքված են երևում: Այդպես է, օրինակ, մոլորակի ամենատեղծվածային վայրերից մեկում՝ Կալիֆոռնիայում գտնվող մի փոքրիկ բնակավայրում, որտեղ առաջին անգամ բնակություն են հաստատել հնդկացիները: Այստեղ մի քանի անգամ վերակառուցված տունը այդպես էլ ուղիղ չի կանգնում, թեև ըստ հարթաչափի՝ հիմքը կատարելապես ուղղված է լինում: Ավելին՝ մարդիկ այստեղ իրենց իրական հասակով չեն երևում. ոմանք՝ ավելի բարձրահասակ, մյուսներն ավելի կարճահասակ են թվում:

Վերջին տարիներին կատարված ուսումնասիրությունները ցույց տվեցին, որ այդպիսի անսովոր երևույթներ դիտվում են երկրագնդի տարբեր վայրերում, սակայն հարկ է նշել, որ տարածքները, որոնցում գործում են նման անոմալիաները, խիստ սակավաթիվ են:

Այդ տարածքներն իրենց հետաքրքրությամբ գրավում են զբոսաշրջիկների, ուստի և այդ՝ եկամտաբերության առումով բարենպաստ վայրերում հյուրատներ կառուցող ինժեներների ուշադրությունը:

1. Աշխարհի տարբեր վայրերում դիտվող անսովոր երևույթները հետաքրքրություն են առաջացնում զբոսաշրջիկների և նրանց համար կացարաններ կառուցող ինժեներների համար:
2. Երկիր մոլորակի բոլոր այն վայրերում, որտեղ անոմալ երևույթներ են նկատվում, մարդիկ իրենց իրական հասակից ավելի բարձր կամ ցածր են թվում:
3. Երկրագնդի որոշ վայրերում դրսևորվում են այնպիսի անոմալ երևույթներ, որոնց պատճառը մեր օրյա գիտությունը դեռևս չի կարողանում պարզել:
4. Հնդկացիները պարզել են, որ Կալիֆոռնիայում ֆիզիկայի մի քանի օրենքներ չեն գործում:
5. Կալիֆոռնիայի մի բնակավայրում կան տներ, որոնք նույնիսկ վերակառուցումներից հետո էլ ուղիղ չեն կանգնում՝ հակառակ հարթաչափի ցույց տվածի:

Տրված 6 պնդումներից յուրաքանչյուրի համար ընտրել *Ճիշտ է, Միսալ է, Չգիտեմ* տարբերակներից որևէ մեկը:

1. *Ես, դու, նա, ինքը* անձնական դերանունները թե՛ եզակի, թե՛ հոգնակի թվում հոլովվում են գոյականից տարբեր՝ դերանվանական հոլովմամբ:
2. Հարաբերական դերանունները չեն դառնում նախադասության անդամ:
3. Անորոշ դերանուններից ոչ մեկը ենթակայի պաշտոն կատարել չի կարող:
4. *Ես ինքս, դու ինքդ, նա ինքը* կապակցությունների երկրորդ բաղադրիչները բացահայտիչներ են:
5. Հայերենի ժխտական դերանուններն են՝ *ոչ ոք, ոչ մեկը, ոչ մի, ոչ միայն, ոչինչ*:
6. *Այսքան, այդքան, այնքան* ցուցական դերանունները գործածվում են թե՛ որպես գոյականի, թե՛ որպես բայի լրացում: